

Led os ikke i fristelse – Mattæus 6:13, Lukas 11:4

“Hvorfor siger Jesus, at vi skal bede Gud om ikke at lede os ind i fristelse? Gud frister jo ingen?”

Det græske ord for “fristelse” er “peirasmos”. Selve ordet kan betyde både fristelse og prøvelse. Det kan hjælpe forståelsen at slå de steder op i Det ny Testamente, hvor navneordet “peirasmos” forekommer, idet sammenhængen, hvori ordet optræder, hjælper til en bedre forståelse af ordets betydning. For dem, der har lyst til se efter, kan jeg oplyse at ordet forekommer følgende steder:

MAT. 6:13; 26:41; MRK. 14:38; LUK. 4:13; 8:13; 11:4; 22:28,40,46; Ap.G. 20:19; 1KOR. 10:13; GAL. 4:14; 1TIM. 6:9; HEB. 3:8; JAK. 1:2,12; 1PET. 1:6; 4:12; 2PET. 2:9; Åb. 3:10.

Den samme hændelse kan beskrives som en prøvelse og en fristelse. Forskellen er motivet bagved og den måde, vi handler på, når fristelsen/prøvelsen kommer. Når Djævelen bringer en fristelse (peirasmos) til os, så er hans motiv og håb, at vi vil falde for fristelsen og være ulydige mod Gud. Men når Gud eller Helligånden bringer en prøvelse (peirasmos) til os, så er hans motiv og håb, at vi vil bestå prøven og ikke falde for fristelsen. Prøvelser er nødvendige for at vores tro og karakter kan styrkes.

Da Helligånden ledte Jesus ud i ørkenen for at Jesu tro og lydighed skulle prøves, før Han kunne begynde sin egentlige tjeneste, så var Guds håb naturligvis, at Jesus ville modstå fristelsen og bestå prøven/prøvelsen. Derfor er det rigtigt, at Gud ikke leder os ind i en fristelse, men det er også rigtigt at Gud accepterer, at Djævelen kan bringe hændelser på vores vej, som kunne blive til enten en fristelse eller en prøvelse alt efter, på hvilken måde vi reagerer på dem.

Mattæus 26:41 giver os en bedre forståelse for, hvad Jesus egentlig mener med denne bøn i Fadervor. Her siger han (ordret oversat): “Bed og våg, så I ikke går/kommer ind i en fristelse.” Det med at ”komme ind i” en fristelse er mere end at møde en fristelse. Det henviser til at falde i fristelsen, og det er hele korrket oversat i 1992 oversættelsen her i Matt 26:41 (bed om ikke at falde i fristelse).

Paulus forklarer det også nærmere i 1 Kor 10:13.

Ordet “lede ind i” på græsk betyder mere ordret “bringe ind i”. Det er for eksempel brugt der, hvor de fire mænd kommer bærende med en lam mand på en bære, men de kan ikke “bringe ham ind” i huset på grund af menneskemængden.

En forholdsvis ordret oversættelse af dette sted kunne være: “Lad os ikke gå ind i fristelsen!” Måske er dette nok til at klargøre, at det for det første ikke er Gud, som ønsker at vi skal komme ind i/falde i fristelse, og for det andet, at bønnen drejer sig om hjælp til at vi ikke på grund af vore egne svagheder bukkes under for fristelsen. Men det vil nok være klarere at oversætte ”få os ikke til at falde i fristelsen” eller måske ”hjælp os til ikke at bukkes under for fristelsen”.

En ordret oversættelse har ofte svært ved at få den egentlige mening frem. Det er grunden til, at de nyere oversættelser, der lægger vægt på at få meningen klart frem, omskriver udtrykket lidt. Den nye New Living Translation på engelsk siger: “Don’t let us yield to temptation.” (Lad os ikke bukkes under for fristelsen.) Good News Bible siger: “Do not bring us to hard testing, but keep us safe from the Evil One.”

Den næste del af bønnen “men frels os fra den Onde” begynder med det stærke “men” på græsk, der nærmest betyder “tværtimod”. BOGEN har kombineret de to led til en enhed for at imødekomme problemet. Den siger: “Beskyt os mod det onde i fristelsens øjeblik.”

Måske er det bedst at kombinere de to udtryk, idet vi på dansk ikke er vant til hebraisk parallelisme, hvor det ene udtryk forklarer og uddyber det andet. Vælger vi kombinationsmetoden, ville jeg foreslå: “Hjælp os ikke at falde, når den Onde frister os.” I Lukas, hvor den sidste del af bønnen mangler, kunne det så blive: “Hjælp os ikke at falde i fristelse.” Hvordan ville I oversætte det?

Iver Larsen,
23. april, 2000